

KORTSLEHT

oktoober 2007

nr 4

Rakvere rahvas koondus

Erakonna Lääne-Virumaa liikmed moodustasid laupäeval, 20. oktoobril 2007 Rakvere spordikeskuses piirkondliku organisatsiooni ja valisid sellele seitsmeliikmelise juhatus.

Lääne-Virumaa rohelisi hakkavad juhtima

- Allan Jaakus,
- Kalju Soomeri,
- Arno Kaseniit,
- Talvi Ausma,
- Üllar Vaserik,
- Aita Erik ja
- Katrin Luke.

Vastvalitud juhatuseni hääli kogunud liige **Allan Jaakus** lubas kahe nädala jooksul edendada liikmete vahelist kommunikatsiooni, kaardistada esmasel lähteülesanded ning seejärel kutsuda juba kokku juhatus. Roheliste erakonnal on Lääne-Virumaal 87 liiget, koosolekul osales neist 44.

Miks Tõnu Trubetsky tuli roheliste leeri?

"Euroopa rohelised on välja kasvanud anarhistidest, kes tahtsid parlamendi kaua oma mõtteid avaldada ja rõhutasid ökoteemasid," räägib Tõnu Trubetsky intervjuus Kortslehele.

Lk 6-7

Pilt: Juta Tasa

Aina soo, tükati raba

Elas kord mees kenas majakeses, ümber ilus suur õunaaed. Suvel polnud elul viga, kuid talvel pidi mees palju kannatama.

Oli aegu, kus mees hirmvasti külmetas, oli aegu, kus pidi kütjatele viimasegi hinge tagant ära andma. Kord kohtas ta kentsakat tegelast. Too teadis mehe talvemuret ja lubas selle lahendada. "Ehitan sulle uue ahju. Ahi on küll hirmus kalline, kuid see on tehnoloogia viimane sõna. Ahi annab liisaks sooja elektrit ka. Aja jooksul tasub end kenasti ära." Mees rõõmustas, et saab elektrit sooja kõrvalt tasuta. "Ei-ei, päris nii see pole. Mina müün elektrit suurele firmale ja sina ostad tagasi," teatas tegelane. "Aga kõige tähtsam on odav kütus. Miks osta kallit raha eest, kui siinsamas on head kütet küll ja veel! Ma raiun väikese raha eest igal aastal õunapuud, need

annavad ahjus palju sooja." – "Aga kui õunapuud maha raiud, jääb majaümbrus lagedaks ja koledaks?" – "No vähemalt paarikümneks aastaks jätkub. Siis teen õunaaia asemele ilusa muruplatsi."

Tartu linna odav soojahind tuleneb sellest, et katlamajas gaasi asemel turvast põletatakse. Osalesime Keressaare ja Laukasoo turbakaevanduste laiendamise keskkonnamõju hindamise avalikel aruteludel. Tegime ettepanekud ning jälgime protsessi kuni kaevandusloa andmise või sellest keeldumiseni.

Erakonnana saame teha ettepaneku turba kasutamise arengukavva, et kaevandada sooviv ettevõtte peaks kõigepealt taastama mõne ammandatud soo. Ning turvast saab kaevandada alles siis, kui sootaimestik on kasvama hakanud.

Juta Luts

Mulgi avaruum

27. oktoobril toimus Viljandi erakonna liikmete ja huviliste kohtumine. Kohale tuli kaheksa liiget Viljandi kandist ning teist samapalju liikmeid ja asjalisi kaugemalt.

Kohalike väiksearvuline osalus oli üllatus, kuna loodeti kohtuda enam kui poolte piirkonna liikmetega, et moodustada esindus ehk juhatus. Paraku tuli leppida sellega, et kohale tulnud olid just õiged õiges kohas ja õigel ajal.

Alustuseks selgitas Toomas Trapido, kuidas toimib avatud ruum. Teiseks vedas teemaringi Jüri Ginter, kes ärgitas koosolijaid mõtlema erakonna põhialuste üle.

Arutleti kohaliku (piirkonna) organisatsiooni loomist, selle probleeme ja eesmärke. Põline Viljandi mees Hannes Puu selgitas roheliste rolli piirkonna arengule kaasaraäkimisel.

Et päeva jooksul nälg ei näpistaks, olid laual kohalikud köögiviljad, õunad ja võileivad. Laual leidis ka eestimaist taimeteed ning mahemett. Tänu kõigile, kes lauda katsid!

Peep Tobreluts

Roheliste võit!

Taas on põhjust rääkida roheliste valimisedust Euroopas. Šveitsi rohelised said oktoobris toimunud üldvalimistel suure võidu. Rahvuskogus on Ruth Grenneri juhital parteil nüüd 20 kohta. Esmakordselt on rohelistel nüüd üks saadik ka ülemkojas ehk Kantonite Kogus, Robert Cramer.

Toimetuse kirjakastist

...tule...pääste ja korstna ametil puuduvad ühised seisukohad... ..seda väärt ametit rakendatakse juba mitu aastat soliiduse ja õnnenööbi pärast oma reklaami ja poliitika vankri ette...

...soliidne daam helistab, et kamin ei tõmba, tutt uus kamin, inglise toode ja külmad ilmad tulid ja ei tööta. elasin lähedal ja lennidasin rattaga kohe kohale. eramaja ...paar ahju...pliid... ja keskütte radikad akende all... kamin oli mõeldud suure esiku lisa kütteks...

...kukkusin selle stiilse kamina ees kohe põlvili ja piilus korstnaja luugist sisse ja ...ja mida ma näen... puuriita...

...korstna kõrval on katlamaja uks... sisenemisel sain momentaalselt aru perepoja geniaalsetest plaanidest – malm katel emeksisse.. malm kamin esikusse... aga radikad seinal?! ...ju ema vaatas telekat - oleks ülesse ärganud.

üldiselt oli korstnas sealpool poole ruudune auk...

ruttu takso... hulgist sületäis punaseid kive ja segu ja punase tule alt tagasi – kamin ju tossas. õnneks ei olnud suitsuandureid... muidu oleks end kosmosemutina tundnud...

...poole tunniga leidis lugu õnneliku lõpu.

juhan tuhk,
korstnapühkija

Pilk kodust kaugemale: sõjalised välismissioonid

Riigikogu pikendab mõnele vastuhäälele vaatamata Eesti sõjaväelisi missioone nii Iraagis kui ka Afganistanis. Hiljuti küsiti ka rohelistel, mis on meie arvamus.

Peaksime tõesti välispoliitikas aktiivsemalt sõna võtma.

Kortslehele avaldas oma seisukoha juhatuse liige **Anti Poolamets**:

“Iraagi ja Afganistani missioonid on kujunenud probleemipunktraks, milles ei tundu olevat häid lahendusi. Peaks otsima võimalikult vähem ohvreid kaasa toovaid teid. Iraagi sõjaga seonduvalt tuleb lugeda soodsaks arenguks valimiste läbiviimist ja Iraagi enda armee ülesehitamist.

Suurimaks probleemiks on seal pidevalt küdev kodu-sõja oht, mistõttu koalitsiooniväed on keeruliste valikute ees. Paljud poliitikud ja avalik arvamusmitmes riikides nõuavad vägede kojutoomist, ent sellele võib järg-

neda riigi lagunemine ühes veriste arveteõendamistega ning kodu-sõda. Samas on selge, et lõputult need missioonid kesta ei saa ning seetõttu tuleb kujundada lahkumise strateegia. Eesti peaks juba praegu valmistama ette sõjalise välismissiooni asendamise humanitaarmissiooniga, et aidata sõjast laastatud maa-aladel normaalse elu juurde pöörduda. Mõistagi peavad meie poliitikud ja meedia tegema maksimumi, et Eesti elanikud oleksid missioonidega seonduvast hästi informeeritud ja saaksid selle alusel nõuda poliitikutelt vajalike otsuste langetamist.”

Lõpetuseks mõtlemapanev tähelepanek erakonna liikmelt Indrek Rebaselt: “Missioonide jätkumisel peaksime lisaks sõjaväelisele prapiirirakendadesse eksportima.”

Ekke Erilaid

“Eesti peaks juba praegu ette valmistama sõjalise välismissiooni asendamise humanitaarmissiooniga, et aidata sõjast laastatud maa-aladel normaalse elu juurde pöörduda.

Anti Poolamets,
erakonna juhatuse liige

Heade asjade halvad küljed

Mööda Eesti lehti rändab uudisnupp, milles ÜRO sõltumatu toiduõiguste ekspert Jean Ziegler nimetab biokütuste levitamist inimsusevastaseks kuriteoks. Kõlab jõhkralt. Aga miks ta ikkagi nii ütles?

Biokütust ei saada üksnes ega isegi peamiselt energiavõsast. Suur osa sellest valmistatakse toidukultuuridest. USA maisitoodangust kulub kolmandik kütuseks ning sel on loomulikud tagajärjed: maisi hind on rekordkõrgustel, kolmel dollaril buššelist. 50 liitri bensiini tootmiseks kulub 200 kilo maisi, umbes

sama palju, kui tarvitab aasta jooksul üks laps.

Et ei tunduks olukord liiga roosiline: soovist toota tulusat biokütust raadatakse aina enam põlismetsi põllumaaks, halvendades maailma hapnikutasakaalu. Brasiiliast on saanud maailma suurimaid etanoolitootjaid. Kuid millise hinnaga?

Ei ole maailma mured meist sugugi ohutus kauguses. Politsei endine peadirektor Robert Antropov asutas veebruaris firma Viru Distiller, et asuda Eesti viljast bioetanooli tootma. Seni pole põllumehed nõus Antropovile vilja müüma,

kuna kütusetootja maksab viletsa ja hea vilja eest sama hinda. Aga kui ta nõustuks rohkemaga? Viru Distiller vajab 350 000 tonni vilja - üle poole Eesti riigi aastasest viljavarust. Ja see pole maailma mastaabis kuigi suur firma.

Ometi ei tasu last koos pesuveega välja visata. Ziegleri pole biokütuste vastu üleüldse ning kutsub üles leiutama paremaid tehnoloogiasid. Heade mõtete puhul ei piisa üksnes ideest, nende rakendus tuleb samuti läbi mõelda. Miks mitte teha seda Eestis?

Kortsleht

nr 4

oktoober 2007

Lehe tegid

Ekke-Kristian Erilaid
Airi Hallik
Ilmar Kähr
Juta Luts
Sirli Pehme
Riho Raassild
Ruth Tammeorg
Juta Tasa
Raul Veede

Kaastöö saada

kortsleht@gmail.com

Toimetusele ei luba käsikirjade

kohta midagi kindlat.

Aga anname oma parima.

Uus leht tuleb

novembri lõppedes.

Loo ise oma programm!

Ekke Erilaid, arvamuskogu esimees

Kõneleme erakonnas päris palju osalusdemokraatiast, kuid eriti ei märka, et meid ülemäära kaasataks.

Üks tavapõhjendus on, et me ei tunne üksteist kuigi hästi ja mis kõige olulisem, kõrgele kohale valitud ei tea lihtliikmete oskusi ega võimeid. Teise murena nähakse formaalse hierarhilise struktuuri puudumist – justkui see inimesi mõtlema ja tegutsema motiveeriks.

Töö erakonna programiga ei taha meil kuidagi

laabuda. Ja avalikkuse ette jõudvad erakonna seisukohad ei ole pahatihti rohkem kui paari-kolme inimese looming.

Aeg-ajalt antakse ka lihtliikmele võimalus erakonna poliitika kujundamisel kaasa rääkida. Mõtlesin veidi, miks tehakse seda juhuslikult ja harva. Ja jõudsin järeldusele, et oleme ka ise selles süüdi. Me ei kipu esile kerkivaid võimalusi eriti kasutama. Enne üldkogu küsiti arvamust programmi kohta. Arvajaid oli tühine hulk. Hiljuti sai foorumis kaasa mõelda Euroopa Liidu tulevikustrateegia osas. Taas otsustas vaid mõni üksik inimene sõna võtta.

Kui programmitoimkond meie uksele ei koputa, peame ta ise üles otsima.

Aktiivne osalus erakonna kõnekoosolekutel on üks võimalus oma seisukoht teatavaks teha.

Olemas on ka foorumid ja listid. Kes internetiga sinasõber pole, võib kasutada õige lihtsat viisi. Ümbrikule tuleks kribada roheliste kontori aadress ja programmitoimkond ning kirja panna midagi sellist: arvan, et rohelised võiksid võtta sellise seisukoha ja põhjendan seda niimoodi. Küllap loetakse ja võetakse arvesse. Ning järgmisel korral võetakse juba ise ühendust.

Ära istu niisama käed rüpes, muuda ennast erakonna jaoks kasulikuks. Loo olulistest teemadest oma programm ja tee see meile teatavaks!

Kortslehele tehtud annetustest

Armas lehelugeja!

Aitäh Sulle – sinu annetused aitavad Kortslehel ilmuda! Meie plaan on endiselt saata kõigile neile erakonna liikmetele, kes meiliaadressi pole teada andnud, leht paberil koju. Listide tellijatele listi ja ülejäänud meiliomanikele teade lehe ilmumisest meilina. Loodetavasti aitate meil seda ka edaspidi teha! Teie annetusi kasutamegi just meiliaadressita liikmeteni jõudmiseks – lehe paljundamiseks ja postikuludeks. Ligi kaudu on ühe 12-leheküljelise lehe paljundus- ja postikulud 3000 krooni.

Oktoobrikuus on annetusi ja tellimisraha MTÜ Kortslehe arvele kokku laekunud 2924 krooni.

Aitäh teile – Valdur Lahtvee, Ülo Käerner, Valli Sepp, Ölme Kelo, Mall Tamberg, Pärja Voitka, Anni Mürk, Jüri Rammo, Aavo Kõiv ja Tartu koosolekul viibinud liikmed.

Kes tahab anonüümseks jääda, tehku ülekande puhul selgituse lahtrisse teha vastav märkus.

Juta Tasa

Roheliste fraktsiooni ettepanekud riigieelarvesse

Roheliste fraktsioon riigikogus esitab 1. novembriks mitmeid muudatusettepanekuid eelkõige 2008. aasta riigieelarvesse, aga samuti 2007. aasta lisaelarvesse. Kortsleht sai riigikogu rahanduskomisjoni rohelisi esindavalt **Toomas Trapidolt** ülevaate, mida fraktsioon toetab.

✿ Mõned detailid võivad veel muutuda, kuid eelkõige soovime toetada **kodanikuühiskonda oluliste organisatsioonide**, nagu Eesti Keskkonnaühenduste Koja, Eesti Loomakaitse Seltsi ja Kodukandi, parema rahastamise kaudu.

✿ Teiseks taotleme **taastuvenergia- ja energiasäästuprojektide** ra-

Toomas Trapido, riigikogu rahanduskomisjoni liige

hastamise tõstmist 0,7 miljonilt kroonilt ligikaudu **15 miljonile kroonile**.

✿ Teeme ettepaneku tõsta **toimetulekutoetust 1100 kroonini**.

✿ **Tallinna loomaaed**, mis on oluline loodushariduskeskus, vajab tohutult investeeringuid lihtsalt oma praeguse taseme hoidmiseks. Nemadki väärivad paremat rahastamist.

✿ Ajalooliste **looduslike pühapaikade inventeerimiseks**, mis on väga kiireloomuline, taotleme lisaraha **2 miljonit krooni**.

✿ Soovime toetada **leiundustegevust 1 miljoni krooniga**.

✿ **Erivajadustega inimeste rehabilitatsioonisummad** tahame jätta endisele tasemele, oleme vastu koalitsiooni soovile neid vähendada.

Erakonna Tallinna kontor kolib uude kohta

Alates 1. novembrist on EERil Tallinnas uued bürooruumid Toompeal aadressil Toom-Rüütli 10-3. 141,1-ruutmeetri suurune kontor paikneb kolmetoalises korteris Keskerakonna naabruses, OÜ Majaekspert andmeil on üür 14 000 krooni kuus. Teiste erakondade kontorid on all-linnas.

Roheline labürint

Mis on rohevõrgustik ja milleks me seda vajame, selgitab maastikukaitse magistrant **Sirli Pehme**.

Rohevõrgustiku mõte

Öko- ehk rohevõrgustiku idee sai alguse 1980ndatel aastatel Hollandist. Euroopa tasandil hakati sellele teemale tähelepanu pöörama 1990ndatel, mil võeti suund eluslooduse orgaanilisele sulandamisele keskkonnakujundusse.

Algne mõte seisnes linnade ühendamises roheliste koridoridega, et inimestele oleks tagatud pääs loodusesse. Hiljem lisandus võrgustikuline lähenemine looduskaitstes, kuna sai selgeks, et ainult kaitsealade kaitsmisest ei piisa.

Rohevõrgustik koosneb tugialadest ja rohekoridoridest. Tugialad on suuremad looduslikud alad, millele rohevõrgustik toetub, näiteks kuuluvad siia looduskaitsealad, linnualad, suuremad metsamassiivid ja väärtuslikumad veealad. Neist rahvusvahelise tähtsusega on alad, mille pindala ületab 100 km².

Süsteemi sidususe tagab see, et tuumalad on omavalitsuste ühendatud rohekoridoride abil, milleks on tavaliselt jõeorud, lammialad, metsatukad või muud loodusliku ilmaga joonelemendid. Sel moel saavad liigid liikuda ühelt alalt teisele ning ei jää isolatsioonini, tagatud on loodusalade kättesaadavus inimesele. Võrgustiku toimimine tagab inimese jaoks tähtsate protsesside nagu õhu puhastamise, aineriingi ning pinna- ja põhjavee reguleerimise, samuti aitab kaasa bio-

loogilise mitmekesisuse säilimisele ning leevendab inimtegevusest tulenevaid negatiivseid mõjusid.

Õiguslik regulatsioon

Üleriigiline planeering EESTI 2010 määratleb rahvusvahelise ja üleriigilise tähtsusega tuumalad ja olulisemad koridorid ning püstitab ülesande maakonnaplaneeringutele.

EESTI 2010 peab looduskeskonna hea seisundi säilitamiseks oluliseks, et planeerimise ja tehniliste võtetega välditakse või kõrvaldatakse konfliktid rohevõrgustiku ja asustuse ning tee-ehituse vahel, andes aluse maakasutuse- ja ehitustingimuste seadmisele maakonnaplaneeringutes.

Maakondlikul tasandil on rohevõrgustikku kuuluvad alad määratud teemaplaneeringutega **"Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused"**,

nendega on võimalik tutvuda maavalitsustes kohapeal ning veebis. Teemaplaneering seab rohelise võrgustiku elementidele üldised kasutustingimused ja keskkonnameetmed, et tagada säästev areng.

Järgmine, tegelikult olulisim tasand on omavalitsuse üldplaneering, mis täpsustab rohevõrgustiku alad ja seab nende toimimist tagavad tingimused. Paljudes omavalitsustes on üldplaneering puudu või pooleli, seega on rohevõrgustiku printsiibid kohalikul tasandil sõnastamata.

Probleemid

Paljude omavalitsuste vaatenurk kujundatavale elukeskkonnale pole pikaajaline, vaid kitsas, lühiajaline ja majanduslike tuludekulude põhine. Arenguks peetakse peamiselt elamurajoonide kerkimist, teedeehitust, tootmisüksuste loomist ning seda sinna, kus arendajal parajasti maad on, mitte kus kõikide elanike huvides oleks parim võimalik variant. Põldudest

ja rohekoridoridest saavad elamumaad, eramajade vahele püstitatakse tööstus. Rohealad kui kvaliteetse elukeskkonna üks osa kipuvad jääma tahaplaanile.

Arendussurve on tugev linnade läheduses, rannikul ja siseveekogude kallastel. Uued elamurajoonid tuleks planeerida rohevõrgustiku aladelt väljapoole. Ka teed ei tohiks lõigata läbi rohekoridori. Kahjuks olukorras, kus omavalitsuse üldplaneering on tegemata, aga arendus käib täie hooga, ehitatakse ka rohevõrgustiku aladele ja hiljem tõmmatakse lihtsalt selle piire koomale. Enam on probleeme koridoridega, kuna tuumalad on tihti kaitseala staatuses.

Rohevõrgustikku kohalikul tasandil täpsustades kitsendatakse tihtipeale omavalitsuse üldplaneeringuga rohekoridori piire. Eriti juhul, kui kohalikud elanikud ei osale aktiivselt planeerimises. Pealegi saab nii kergesti külalhullu sildi kaela, sest rohevõrgustiku pärast muretsejad on praktikas haruldased.

Üks rohevõrgustiku maaletoojaid Eestis, **Kalev Sepp** Eesti Maaülikoolist, kommenteeris, et kõige olulisem etapp on rohevõrgustiku täpsustamine ja konkreetsete meetmete sõnastamine omavalitsuse üldplaneeringus. Planeerimisprotsessis on võimalik kohalikel elanikel oma arvamust väljendada ja ettepanekuid teha nii rohevõrgustiku piiride kui ka kasutustingimuste osas.

Seega olge aktiivsed ja tutvuge kodukoha planeeringutega. Kui üldplaneering on koostamisel, öelge sõna sekka iseenda elukeskkonna kujundamisel!

Rohelised Viinis

Eesti rohelistes osalesid oktoobri keskel Viinis peetud Euroopa Rohelise Partei nõukogu koosolekul. Euroopa Roheline Partei ühendab rohelisi erakondi enamikust Euroopa riikidest.

Euroopa rohelistes valmistavad ette ühiskampaaniat 2009. aasta europarlamendi valimisteks. Valimistele minnakse ühise valimisplatvormiga ning püütakse ka kampaaniaid koordineerida. Kesksete üle-euroopaliste teemadena on hetkel kavas kliimamuutuste

mõjude leevendamine ning sotsiaalne õiglus ja osalusdemokraatia. Iga riigi rohelistes võivad lisada kohalikke teemasid. Kampaania käigus tuleb välja tuua selge sõnum, miks peaks valija just rohelisi eelistama.

Eesti jaoks on oluline teada, et koostöös roheliste fondidega on tekkinud idee toetada uutest liikmesriikidest Tšehhi, Sloveenia ja Malta rohelisi parteisid nende EP valimiste kampaania läbiviimisel – koolitada kampaaniakoordinaa-

tooreid ja anda abi kampaania läbiviimisel. Läbirääkimised selle ettepaneku osas seisavad veel ees.

Brasiilias São Paolos toimub 1.–4. mail 2008 teine üleilmne roheliste kongress. Põhiteemad: kliimamuutused, suurlinnade probleemid ning metsade ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse. Kavas on arutada ja vastu võtta kolm dokumenti: roheliste ettepanek kliimamuutuste vastu võitlemiseks 21. sajandil; roheliste suurlinnade harta ning metsade ja loo-

dusliku mitmekesisuse kaitse tegevuskava.

Viinis oli kõne all ka roheliste majandusvisioon. Eesti delegatsiooni arvates oli oluline mõte: tava-majandus väärtustab vahendust, roheline majandus väärtustab kasutamist. Energia- ja ressursisäästlik majandamine toob tulu kõigile ja aitab luua töökohti. Selle õppimine laste-aiast ülikoolini võiks olla meie ühine sõnum.

Valdur Lahtvee ja Mikk Sarve materjalide põhjal
Ekke Erilaid

Ülevaade tööst riigikogus

Maret Merisaar,
riigikogu liige

Fraktsiooni istungitel igal tööpäeval enne üldkogu arutame läbi päeva seaduseelnõud, lepime kokku arupärimiste, infotunni küsimuste ja pressiteadete teemad. Ühendavaks teemaks on praegu **riigieelarve muudatused**, sest neid arutatakse tõesti nii kõikides fraktsioonides kui ka komisjonides. Aga see pole kaugelki mitte kõik, millega tegeleme.

Kultuurikomisjoni liikmena olen kõige paremini kursis haridus- ja kultuuripoliitika aruteludega ning vahendan seda teavet komisjoni ja meie fraktsiooni vahel.

Hariduspoliitika vallas on kõige tulisemad **mõttevahetused Haridustöötajate Liidu esindusega**, kes leiavad, et nende 20protsendiline palgatõus järgmisel aastal ei paista keskmiste palkade tõusu

taustal sugugi välja. Neile on selgitatud, et õpetajate palgad on tõusnud iga natukese aja tagant, samas kui päästeamet ja politsei on pikemat aega väga väikese töötasuga leppima pidanud, mistõttu on nende palgatõus riigieelarve eelnõus veidi suurem.

Kõrghariduse vallas arutatakse **õppemaksu ja õppetoetuste küsimust**, kusjuures Rahvaliit nõuab kõikidele üliõpilastele ühtaolist riigi rahalist toetust. Kuigi rohelistes soovivad toetuste suurenemist siduda lisatingimustega, on populistlik laustoetamise eelnõu andnud koalitsioonile võimaluse tudengite suurema rahastamise ideed naeruvääristada ja jääda õppelaenu süsteemi juurde.

Tõnis Lukase idee meelitada noori õpetajaid maakoolidesse 200 000 kroonise starditoetusega on tekitanud õpetajaskonnas palju paksu verd, aga rohelistes on pigem maakoolide allesjäämise poolt. Rohelisi ajas emotsionaalseks pigem üldkogu, kus koalitsioon luges liigseks populismiks ka iga

lasteai lapse 20kroonise toidurahalisa ja suunas nimetatud summa uute lasteade ehituseks.

Kultuuripoliitika valdkonnas läheb peagi teisele lugemisele **kultuuriväärtuste sisse- ja väljaveo seaduse eelnõu**. Siin on kõige suuremat diskussiooni tekitanud üksikute postmarkide ja nende kollektsioonide teema, sest väärtuslikku marki on ju kerge taskus üle piiri viia.

Üks terve istung pühendati **riigikontrolli aruandele muinsuskaitse olukorrast** riigis, mis ei ole sugugi kõige paremas seisus. Eelmisel teisipäeval istus koos riigikogu muinsuskaitseühendus, mida veavad Mark Soosaar ja Trivimi Velliste. Seal tehti rida häid ettepanekuid, kuidas aidata sektoril praegusest madal-seisust välja tulla.

Kultuuripoliitika alla käib ka osalemine **Göteborgi raamatumessil**, kus esitleti 20 rootsi keelde tõlgitud Eesti autorite teost. Osalesin avalikul diskussioonil Rootsi riigipäeva kultuurikomisjoni roheliste esindaja pr

Isabelle Reshdouniga, kus tuli välja, et näiteks rahvusvahemuste kultuuriautonoomia osas on Eesti Rootsist pika sammu võrra ees. Selgus, et rootslased ei ole rahul praeguse parempoolse valitsuse plaaniga kaotada ära programm "Raamat kõigile", millega trükitakse populaarsete väärtkirjandusteoste pehmeaanelisi odavaid väljaandeid.

Kõige kuumem vaidlusteema ringhäälingu vallas on ETV2 kanali rahastamine, kuna ootamatult on eelarvetest **kadunud ETV2 jaoks lubatud 60 miljonit krooni**. Põhjus: erakanalite, eriti Kanal 2 lobitöö, sest kardetakse kaotada vaatajaid ja reklaamiraha.

Praeguseks on roheliste fraktsioon saanud Margus Allikmaa ausõna, et plaanitav **uus ringhäälinguhoo-ne tuleb energiasäästlik**, vaatamata rohkele klaasikasutusele välimises kattes. Säästlikkust nõudis juba arhitektidele esitatud ülesandepüstituses. Ehitus ise algab alles 2009. aasta sügisel. Seni saab probleemi lahendamist jälgida.

Trubetsky: rohelistel oleks

The Flowers of Romance'i lauljast Tallinna roheline Tõnu Trubetsky rääkis Kortslehele alkoholist, kultuuri(tuse)st ja Meremaa vürstiriigist.

Hiljuti liitusid Alkoholivaba Eesti manifestiga alkoholi-reklaami keelustamiseks nii Eestimaa Rohelised kui ka Tõnu Trubetsky uus vokaal-instrumentaalansambel Flowers of Romance. Miks nad seda tegid?

The Flowers of Romance on alkoholivaba bänd. Miks te ei joo, kas halba-de kogemuste pärast?

Sellepärast, et on kahjulik. Ühiskondlikult nähtuna: palju probleeme tuleb alkoholist ja alkoholismist: surmaga lõppevad liiklusõnnetused, laste halvasti kohtlemine perekondades, inimeste igasugused isiklikud tragöödiad.

Kuidas mõtlete teha alkoholivastast koostööd erakonnaga?

Eks meie saame aidata bändi kaudu. Võime esineda alkoholivastase kampaania üritustel.

Bändi abil saab igasuguseid asju propageerida. Näiteks mõni spetsialist tuleb rääkima alkoholivastast juttu, kuna palju inimesi tuleb kokku.

Millised on teie fännid? Kas on ka alkoholilembeseid?

Ma arvan, et osa on ikka alkoholilembesed nagu suurem osa tänapäeva noori, armastavad õlut juua.

Õlu on ju parem kui narkootikumid?

Jah, seda küll. Õlega on üldiselt selline asi, et

me oleme üritanud olla õlle vastu, õllekultuuri vastu, sest et esiteks on õlu Eestis surnud jook. Ta on füüsiliselt surnud, pastöriseeritud. Seda pole mingit mõtet tarbida. Õllefirmade reklaam on pettus.

Õige õlu on elus õlu, mida võib mõnikord harva poest saada. Kui komponendid seal sees on elusad, siis see teebki õllest õlle, mis on muistne jook.

Koduõlu?

Koduõlu on õige õlu, jah. Õllekultuur oli vanasti, katkes umbes 19. sajandil ja pole uuesti tekkinud, pole õnnestunud uuesti tekitada. Praegune jutumärkides "õllekultuur" on see, mida me näeme Õllesummeril: lihtsalt läbu, okse, röga, vastik asi. Kultuur ja traditsioonid jäävad puudu.

On olemas sellised õllejoomiskohad nagu pubid. On olemas iiri pubid, aga pole olemas eesti pubisid.

Eestis olid kõrtsid?

Kui meelde tuletada, siis isegi paar tükki on alles, näiteks Pärnus Postipoiss ja Viitna kõrts. Aga linnades millegipärast ei ole.

Maarahvas oligi maal?

Maarahva kultuur ei olegi maalt linna jõudnud, rahvas ise tuli linna, aga kultuur ei ole neile järele tulnud. Eesti on hea näide kultuuritusest.

Maarahva kultuur katkes 19. sajandil, meie juured ei ole enam minevikuga ühendatud. Eesti kultuur on väga noor. See ei tähenda, et ei oleks oma tippe, aga inimesed, laiad rahvahulgad pole üldse sellest huvitatud, ainult kitsas ringkond kultuuriinimesi. Laiemaid ringkondi huvitavad "Läbulaulud 4" ja "Läbulaulud 5". Selline kultuur ongi kultuuritus.

Kui seda peetakse eesti kultuuriks, küllap ta ongi. Las inimesed ise vastavad,

mis on eesti kultuur. Ma ei kipu siin kohtumõistjaks, aga kuidas see võimalik on, et see röga müüb? Ega keegi neid väevõimuga Õllesummerile ei vii.

Kas järjepidevus on tõesti katkenud?

Eestlased ei väärtusta seda, mis oli enne ristiriitlitevastast vabadusvõitlust. Sellest räägitakse muigega, EV ei pea ennast Muinas-Eesti järglaseks. EV algas 1918 ja on uus asi. Esimeseks riigipeaks peetakse Konstantin Pätsi, sealt algabki eesti kultuur. See on väga noor. Samal ajal on Poola ikka veel sama riik, mis oli aastal 1025. Poolakaid huvitab, et see oleks järjepidev.

Kui laulupeol pannakse kapist kostüümid selga, see ei päästa. Tiroomis näitaks kantakse rahvarõivaid ja elatakse traditsioonilist elu. Traditsioon on elus.

Kas teie bänd toetab maarahva kultuuri?

Meie praegune bänd Flowers of Romance pole üldse eesti bänd, ma ei püüa sellega maarahva kultuuri elustada. Me laulame inglise keeles ja oleme ametlikult Sealandi bänd.

Ikkagi olete ühe paikkonnaga seotud? Kuidas?

Sealand ehk Meremaa vürstiriik on üks iseseisev riik Inglismaa külje all. Seal on merekindlus, Teise maailmasõja aegne betoonist rannakaitseplatvorm, mis 1967. aastal ametlikult rii-

anarhistidelt palju õppida

giks kuulutati. Asevalitseja prints Michaeliga oleme kirjavahetuses.

Ma ise pole üldse eestlane, vaid ruteenlane. Ruteenlased olid valgevenelaste ja ukrainlaste eelkäjad. Ruteeni keel oli Leedu suurvürstiriigis ametlik keel, õukonna keel.

Mis seob bändi Sealandiga? Kuidas ta endale leidsite?

Ma ei mäleta isegi algtoiget, kust see algas, aga sellele mõttele viis üks teine riigiprojekt. Ühel mehel oli selline projekt, et rajada Kariibi merre tehislinn, betoonpostide peale nagu naftaplattform. Siis aitasime sellele kaasa, olime kirjavahetuses. Nüüd on see soiku jäänud, pole ise uurinud ka. Nad otsisid sponsoreid, New Utopia oli selle nimi. Sealand aga on reaalselt olemas.

Kuidas ja miks liitusite erakonnaga? Kuidas rohelist maailmavaadet ideoloogiliselt ja poliitiliselt kokku võtta?

Me ei ole rohelise maailmavaatega otseselt seotud. Sellevõrra olen, et pooldan looduse hoidmist ja loomakaitset. Toetan üldisi rohelisi ideid. Marek Strandberg on kõik juba ära öelnud, ta on ikkagi peamine ideoloog.

Oma seisukohad mul muidugi on. Jahipidamist peaks rohkem piirama, hea meelega keelustaksin selle üldse. Olen näiteks sõjaväekohustuse ära kaotamise poolt, erakond on ainult piiramise poolt.

Mainisid loomakaitset...

Loomad, keda süüakse, on kõrgemad loomad. Imetajatel on samasugused tunded nagu inimestel. Loomadele ei meeldi, kui neid süüakse. Kui tahad

olla hea inimene, ei tohi loomi tappa. Loomade tapmine on kurjus. Kui panna sööjad ise neid loomi tappa, loobuksid nad võib-olla lihasöömisest, neil läheks isu ära. Vanal ajal oli inimene jahipidamisest sõltuv, see oli möödapääsmatu. Iga loom tuli ise tappa. Tänapäeval see enam nii pole. On nii palju maitsvaid alternatiive, et enam pole seda vaja.

Kõik loomad on kellegi pojad. Kas mõni ema on selle poolt, et tema poeg ära tapetakse, nülitakse ja pannakse kellelegi lauale?

Aga kas pealuu ja säärekondid erapuhulgal taustal The Flowers of Romance'i logol ei viita vägivallale?

See on vana logo. Kas te uut olete näinud? Seal

bensiinijaamades on see müügil.

Kust laulud tulevad?

Kuidagi on nad tehtud aegade jooksul. Keegi teeb sõnad ja keegi muusika. Mina teen tavaliselt muusika, mõni on kellegi teise, näiteks Al Vainola tehtud. Igal laulul on oma mõte, ei ole ühist teemat. Üks laul on näiteks Pariisist. 2004. aastal oli meil Pariisi-turnee.

Olime üldse esimene Eestist pärit bänd, kes Pariisis esines.

Ekh räägiksid muljeid riigikogu valimistest?

Kandideerisin riigikokku Nõmmel-Mustamäel. Erilisi muljeid polegi. Kui valimas käisin, ei teadnud ma eriti kedagi. Valisin ennast.

Meremaa vürstiriigi vapp

The Flowers of Romance.

Piit ansambli koduleheküljelt

on flamingo ja delfiin valgel taustal, kiri on sama ja keskel on vapp.

Hiljuti tehti pikk film bändist, "Pirates of Destiny", seal on 32 laulu. Isegi

Miks sa anarhistidega ei liitunud?

Sellele küsimusele ei saa hästi vastata, kuna ma olen eesti anarhistliku liikumise üks algatajaid.

Nemad liitusid minuga, mitte vastupidi. Praegu on kõige laiaulatuslikum liikumine PunaMust. Kusjuures Euroopa rohelised on kasvanud välja anarhistidest, kes tahtsid parlamendi kaudu oma mõtteid avaldada ja rõhutasid ökotemasid. Eestis on tekkinud laiaulatuslik anarhistlik liikumine ja mõnes mõttes olen mina selle algataja. Olen rääkinud meedias anarhismist, selle teooriatest, nõukogude ajal otse esinenud ja bändide kaudu teavitanud.

Kas rohelistel oleks anarhistidelt midagi õppida?

Jah, paljutki. Otsedemokraatia on anarhistlik idee. Anarhistid on iseenesest rohelised, see mõtteviis käib anarhismi teooria juurde.

On Eesti rohelised piisavalt rohelised?

Eesti roheline liikumine on ettevaatlik ja arglik, mitte radikaalne. Koosolekud on olnud superigavad. Kogu aeg on bürokraatlikud teemad. Noortel on väga igav, kui kogu aeg mingi hääletamine käib.

Rohelises erakonnas on intelligents kohal, aga noori inimesi ei ole üldse näha. Puudub roheline noorteliikumine, olemas on ainult anarhistlik. Pole rahvalikku kõlapinda, kuna rohelist ideoloogiat pole arusaadavalt tutvustatud. Meelde on jäänud tuulegeneraatorite propageerimine ja et Eesti ei liituks Igalina tuumaelektrijaamaga. Läbipaistvalt esitatud mõtete asemel jääb meelde bürokraatlik asjaajamine.

Meil peaksid olema juhtlauseid. Ainus hüüdlause, mis meenub, on "Uus energia". Siin võiks võtta eeskujuna Lääne anarhistidelt. Nemad on osanud hüüdlauseid esitada, näiteks internetis.

Hiitest

Vanade looduslike pühapaikade rüvetamine võiks olla seadusega karistatav, arvab Tartu roheline **Ave Mets**.

Hiljuti on hiite kaitsjad võitnud kaks kohtuasja arendajate vastu: 4. oktoobril tühistas Tallinna ringkonnakohus suure osa Paluküla hiiemäe spordi- ja puhkekompleksi detailplaneeringust ja 17. oktoobril tühistas riigikohus Kunda hiiemäe tuulepargi detailplaneeringu.

On tore, kui leidub ettevõtlikke inimesi, kes arendavad maapiirkondi, loovad juurde sportimisvõimalusi, edendavad alternatiivenergia tootmist. Meie erakonna eesmärkidega sobiks see ju väga hästi. Kuid kas seda peab tegema meie esivanemate kultuuripärandi, looduslike pühapaikade arvel? Sajandite jooksul on võõrvõimud hävitanud meie looduslike pühapaiku kui eestluse ja maarahva elujõu allikaid ja kandjaid, et suruda meid orjusse kristlaste halastamatu ainujumala abiga, muuta meid korrallikeks *homo sovieticus* teks või muudel motiividel. Kas tõesti tahavad mõned eestlased, maarahva järeltulijad, jätkata nüüd ise raha särast pimestatuna

võõrvallutajate hävitustööd?

Selliste dramaatiliste küsimuste peale võiks küsida: kas kavandatud tegevused oleks tõesti hiied hävitanud? Kavandajad ise küll väidavad, et nad oleks hoopis hiied esile, tähelepanusse tõstnud, rajatistega turistidele või tervisesportlastele atraktiivseks teinud ja neid nii vääristanud. Kui aga hakata kaalutlema hiie tähendust ning omakultuurilist ja usulist konteksti, muutub see väide kaheldavaks.

Usulisest aspektist tahaks küsida: kas need arendajad kujutleksid sama legitiimsena kirikutorni kasutamist tuulegeneraatori paigaldamiseks (nagu juba küsis Merle Jääger) või *benji*-hüpete ja kaljuroni mise harrastamiseks? Või piisab sellestki pühaduserüvetusest, mida kujutas endast kirikute kasutamine laoruumidena, spordihallidena ja muudel profaanse-

tel eesmärkidel nõukogude okupatsiooni ajal ja kohati ka praegu? Kirik peaks olema koht, kuhu usklik saab minna oma hinge puhastama, leidma hingerahu, ühtsust Kõigekõrgemaga, kirik peaks olema

ülevuse ja alandlikkuse tunde tekitaja ning selliseks on need ehitised loodud. Kuid samuti peaks hiis, eestlaste oma usu pühakoht, olema puutumatu, vaikuse ja rahu paik, kus usklikud saavad omi pühi talitusi läbi viia ja ammutada väge kõrvaliste segajateta. Ega iga suvaline mägi ole hiis, vaid ikka need kõige väekamad.

senud (millele viitab kas või sügisene hingedeae). Surnuaiast ei sobi midagi kaasa võtta ja surnuaed peab ikka nägema välja nagu mets. Kuid need on ka hiisi iseloomustavad omadused, ses mõttes on surnuaiad justkui tänapäevased hiied. Hiied – nagu surnuaiadki, kuid neist veel väärkamad – väärivad lugupidamist ja puutumatust.

Hiite kui vaimse kultuuri ja järjepidevuse kandjate kultuuriline tähendus on maarahva pärimuses olulise mahuga. Nendega on seotud paljud uskumused ja legendid ja tänini leidub piirkondi, kus kohalik rahvas peab oma hiiemäge kalliks ja seda kiivalt kaitseb. (Hiljutine näide on Purtsest, kus küla- ja vallarahvas arenduse vastu hiiemäge kaitses.) Kohus saab küll kaitsena kasutada ainult kitsalt seaduses sätestatud, kuid praegused juhtumid näitavad, et see polegi nii lootusetult jõuetu vahend. Loodetavasti jõuab seaduski varsti nii kaugele, et igasugune hiie rüvetamine tähendaks ühtlasi seaduserikkumist.

Sangastes elustus lõikuspidu

13. oktoobril oli Sangastes üle tüki aja jälle lõikuspidu, kust ei puudunud ei rukkikrahv ega vana talupoja head abilised kratid.

Lossis olid töötoad ja peeti maha konverents "Rukki tänapäevane nägu". Aidas ja aidaõuel sai osta taimedega värvitud lõnga, maitsestatud mett, rukkiklimbisuppi, maasinki, kodukalja ja otse pannilt võetud kooke. Kratid testisid võistkondade teadmisi ja füüsilisi võimeid ning jagasid kodumaist kukekommi. Sangaste valla

kultuurijuhi Merle Tombaku sõnul oli suur huvi ka jalutuskäikude vastu lossiaias ja liigirikas pargis.

Kõik soovijad said kaasa lüüa ka Sangaste vaiba kudumises, millest tavapärase kaltsuvaiba asemel sündis seinapilt vilju täis puuga. "Vapustavalt ilus! Ma olin täiesti sõnatu! Kindlasti leiab see koha vallamajas või mõnes teises avalikus paigas," rõõmustas Merle Tombak.

Tundus, et kohale oli tulnud rõõmsameelseim osa ümbruskonna rah-

vast. Mõnus tunne ainult süvenes, kui avastasime teiste seast rukkikrahvi järeltulija Meri Bergi oma mehega. Vana krahv oli selle läbi justkui kah peole oma õla alla pannud.

Lõikuspeo lavastas Zoja Mellov ning päeva juhtisid Võru Teatriateljee noored mehed. Merle Tombak lubab, et lõikuspeost on plaanis luua valla mainesündmus, mis aitab ühtlasi täita iga viie aasta tagant toimuva rukkipäeva vahele jäävat aega.

Airi Hallik

Harvesteriga looduskaitsejaid langetama

Airi Hallik,
erakonna liige

Kas EKO päästab Suurupi metsa?

Ikka ei julge riigiametnikud võtta vastutust looduskonnaka säilimise eest ega vastu seista kinnisvaraarendajate survele. Suurupis aitas raie tööd peatada alles ajakirjanduse sekkumine.

Kortslehele ei ole teada, miks looduskaitseala loomine Harjumaale Suurupisse on veninud üle kolme aasta, ega ka see, miks Rein Randveri juhitud keskkonnaministeerium otsustas kevadel kaitseala loomisest hoopis loobuda ning soovitas Harku vallal võtta ala kohaliku kaitse alla. Eesti Keskkonnuühenduste Koda (EKO) aga tõendas, et seadus ei luba valitsusasutusel enda õigusi ja kohustusi omavalitsustele delegeerida. Eestimaa Looduse Fondi (ELFi) tegevjuhi Jüri-Ott Salmi sõnul on EKO Suurupi kaitseala tegemise venimise kohta ministeeriumilt aru pärinud, kuid selget vastust ei ole saadud.

Kevadel andis Harjuma keskkonnateenistus maa

Pilt: Toomas Trapido

omanikule, Balti Finantseerimise ASile ootamatult välja raielood kahele metsatükile Suurupi metsamassiivis, leides, et loa taotlusele ei saa eitavalt vastata hoolimata metsa looduskaitsest väärtusest.

Kas raie mõjutab keskkonda?

"Juba suvel alustati Suurupi raie tööd, aga need peatati kokkuleppel, et ministeerium teeb arendajale maa kompenseerimise ettepaneku. Kuid ei saa hüvitada maa, mis ei ole looduskaitse alla võetud. Nii see asi venis," rääkis Salm.

Kui looduskaitsejaid neljapäeval, 18. oktoobril Suurupisse kutsuti, oli hektar

puid juba langetatud. Ehkki raiujad saadi tol päeval minema, jäi kartus, et nad sellega ei piirdu. Kui reedel jaole saadi, oli kadunud veel hektar puid. Järgnesid sündmused looduskaitsejaid ründava traktori, politsei ja väärtemenetluse algatamisega. Ministri määrus raieloa peatamisest oli selleks ajaks juba tehtud, kuigi tõenäoliselt ei olnud arendaja seda näinud. Väljastatud raieloa tühistamine ministri poolt on pretsedent, mis sai tõenäoliselt teoks alles ajakirjanduse sekkumise järel.

Praegu nägid Salmi sõnul looduskaitsejaid ja ametnikud, et kompromisse leida on keerukas. "Arendaja on jäik ja toores. Suheldagi saab vaid inglise ja vene keeles."

Salm oletab, et raiega alustati, sest detailplaneeringu strateegilise keskkonnamõju hindajad rõhutasid piirkonna looduskaitsest väärtust. Hinnang valmis mõne nädala eest. Kuna arendus kaitseväärtusega kohas on raske, alustati raietöid, mille käigus jääb kaitseväärtusest vähe järele. Metsamassiiv võetakse ilmselt siiski teravikuna kaitse alla, kuigi üks väärtuslikumaid osi on pooleldi hävitatud.

Paradoksaalne, et lage-raiet ei peeta olulise keskkonnamõju põhjustajaks, mistõttu raieloa väljastaja üldjuhul KMHd ei telli. Olukorda parandaks Salmi hinnangul riigikogus olev keskkonnavastutuse seadus.

Haruldase väiketeo elupaik

Suurupi suurimaks kaitseväärtuseks peab Salm suurt põlismetsamassiivi, milliseid Harjumaal peaaegu enam pole. Liiasi on tegu haruldase klindi ja rannavalli vahelise lodumetsaga. Arendus ühelgi langil killustab massiivi, mis sai säilida tänu Nõukogude piirivalvele – siis oli siin kinnine tsoon. Tõeliseks harulduseks üle ELi on Suurupi metsadest leitud vaskkeermeline väiketegu.

Tervis ja tulu metsast

Loodus kasvatab heldelt igal aastal metsas lisaks puudele ka marju ja seeni. Meie kultuuris on mäletamata aegadest kombeks loodusande korjata. See meeldiv ja tervislik ajaviide võimaldab metsast saada ka kõrvaltulu. Erakonna programmi täiendamisel on ehk abiks ülevaade naabrite kogemustest. Soomes ja Rootsis on riiklikul tasemel sellega ulatuslikult tegeletud.

Esiteks - õiguslik külg. Soomes on riiklikult kehtestatud loetelu, milles olevat 24 seent võib turustada toiduna. Metsaandide korjamisest saadud tulu on korrajale maksuvaba.

Teiseks - teaduslik ja hariduslik

külg. Metsanduse Uurimise Instituut kogub andmeid metsamarjade saagikuse kohta ning avaldab ka oodatava saagikuse ennustusi. Majanduslikult perspektiivika männiheiniku leiu-kohtadest koostatakse kogu Soomet hõlmav kaart. Seltsid tegelevad seenetundjate koolitamisega. Seenetundjate võrgustik on internetis avaldatud.

Kolmandaks - majanduslik külg. Metsaandide turustamisest saadakse märkimisväärset majanduslikku tulu. Näiteks aastal 2004 oli Soomes enneolematu seeneaasta, siis saadeti Itaaliasse 20 veokitäit kivi-puravikke 81 miljoni krooni eest. Tä-

navu aastal alustati seni vähetuntud seene - männiheiniku (*Tricholoma matsutake*) kokkuostu ning seda turustati Jaapanisse 1000 kg. Korrajatele makstud kokkuostuhind oli 8-20 eurot/kg (125-313 kr/kg). Rootslaste arvutused näitavad, et männiheinikust saadav tootlus on 2-3 korda suurem puidust saadavast tootlusest 100 aasta lõikes. Metsamarjade turustamise käive on samuti miljoneid eurosid.

Soome on suurem, sama palju metsa ja seeni meil ei kasva. Aga seadusandlusest ja asjakorraldusest tasuks üht-teist laenata.

Juta Luts

ODOMi eelnõu nr 9 projekt ja kommentaarid

Valimistoimkonna esimehe Ülo Mattheuse sõnul pidas toimkond varem eelnõus problemaatiliseks, et eelnõu lubas sisehääletusel hääli delegeerida, mida EERi põhikirja ei võimalda. Ka võis täheldada riivet põhiseadusele, kuivõrd eelnõu seadis kohustusi riigikogu liikmeile. Põhiseaduse kohaselt on riigikogu liige oma mandaadist sõltumatu.

Vastavalt valimistoimkonna ettepanekule on Tanel Tammet teinud oma eelnõus muudatusi.

Autori kommentaar

- Vormistuselt ei kõnele eelnõu enam võimalusest oma häält delegeerida, vaid volitada teist erakonnaliiget.

- Sisu poolest on eelnõus uus punkt 3, mis täpsustab olukorda, kus eelnõu on värskest enne lõpphääletust sedavõrd muutunud, et varasema versiooni jaoks esitatud erakonna seisukohta ei saa enam lugeda pädevaks.

Igaks juhuks kordan üle olulisemad, muutmata põhimõtted eelnõus:

- Eelnõu ei sunni fraktsiooniliikmeid ühel või teisel viisil hääletama: hääletuse tulemus on erakonna seisukoht ning kui fraktsiooniliikmed otsustavad erakonna seisukohta mitte arvestada, siis ei tulene neile eelnõust mingeid konsekvantse.

- Eelnõus ette nähtav hääletusmehhanism ei ole kõiki otsuseid langetama õigustatud, erakonna täpselt sätestatud sisehääletusmehhanism põhikirja mõttes (mida edaspidi tuleks ekshiarvamuste vältimiseks põhikirjas kirjutada suurtähtedega Erakonna Sisehääletus), vaid üks paljudest piiratud valdkonna jaoks loodud erihääletustest, millega erakond saab lahendada mingeid eriküsimusi (näiteks valitavate kogude valimine).

Otsuseprojekt

Muutmaks erakonna Eestimaa Rohelised poliitilised seisukohad riigikogu tasemel seadusloomes erakonnaliikmete poolt demokraatlikel alustel kujundatuks, kehtestab Erakond Eestimaa Rohelised riigikogu seaduseelnõude lõpphääletustel seisukoha võtmiseks järgmised reeglid:

1) Erakonna seisukoht lõpphääletusel olevate seaduseelnõude osas kujundatakse hääletamise teel iga konkreetse eelnõu hääletamise eel, lihthääletenamusega.

2) Taolist hääletamist ei rakendata juhul, kui erakond on seotud poliitilise kokkuleppega, näiteks koalitsioonileppega, mis nõuab erakonnalt teatud viisil hääletamist. Nii sugused poliitilised kokkulepped peavad olema erakonna põhikirja järgselt erakonna poolt kinnitatud.

3) Samuti ei saa taolist hääletamist lugeda erakonna seisukohaks reaalselt hääletusele tuleva eelnõu jaoks juhul, kui eelnõu on peale erakonna seisukoha kujundamist sedavõrd olulisel viisil muutunud, et senist seisukohta ei saa pidada enam uue eelnõu jaoks adekvaatseks. Sellised juhud märgib ära erakonna fraktsioon ja annab erakonnaliikmetele koos vastava selgitusega teada.

4) Nimetatud hääletamisest võib osa võtta kas iga erakonna liige iseseisvalt, või volitada ennast esindama mõnda teist erakonnaliiget.

Üht erakonnaliiget võivad ennast esindama volitada kuitahes paljud erakonnaliikmed. Muuhulgas võib volitada riigikogu saadikut.

5) Erakonna liige võib alati muuta oma volitust teisele isikule või loobuda volitamisest üldse.

6) Kui erakonna liige on ennast esindama volitanud teise isiku, võib ta ikkagi esitada oma hääle mistahes

lõpphääletusel oleva seaduseelnõu osas. Sel juhul väheneb antud otsuse jaoks lihtsalt selle erakonnaliikme häälte arv, keda ta on volitanud.

7) Tabelit volitustega (kes kellele) ja hääletustega (kes mis eelnõu poolt/vastu hääletas) haldab erakonna või fraktsiooni palgaline töötaja. Tabeli värske seis publitseeritakse vähemalt kord nädalas erakonna intranetti.

8) Hääled ja volitused edastatakse nimetatud töötajale kas kirjalikult (paberil, allkirjastatult) või pangaülekandega, esitades volituse/hääled maksuaines. Erakond võib häälte edastamiseks luua ka täiendavaid kanaleid. Hääled, mis jõuavad kohale hiljem, kui üks tööpäev enne lõpphääletuse toimumist, on kehtetud.

9) Erakonna juhatus peab ühe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse jõustumist valmistama nimetatud töötajale häälte/volituste haldamiseks sobiva Exceli-põhise keskkonna ja juhised.

10) Erakond eeldab, et erakonda esindavad riigikogu saadikud toetavad aktiivselt erakonna seisukoha kujundamist seaduseelnõude lõpphääletuste osas, seda nii asjakohase informatsiooni jagamise eelnõude kohta erakonna liikmetele kui aktiivse osavõtuga siinkirjeldatud hääletusprotsessist.

Selgitus

Miks me just praegu sel list otsuseprojekti vajame? Sest meilt oodatakse teenäitamist demokraatliku poliitilise kultuuri osas, ning eriti seepärast, et me ei ole koalitsioonis. Meie osalus lõpphääletustel on mitte otsustava, vaid eeskätt märgilise tähtsusega

Siiani riigikogus toimunu näitab, et meil ei ole ka reaalset kauplemisruumi lõpphää-

letustel: reeglina meie poolt või vastuhääli lõpphääletustel lihtsalt ignoreeritakse.

Erakonna eesmärk oma saadikute riigikokku saatmisel on see, et saadikud viiksid ellu erakonna poliitikat. Kui pole mehhanismi erakonna poliitika teadasaamiseks, on saadikutel seda raske ellu viia. Otsuseprojekti eesmärk on eeskätt saadikute töö lihtsustamine ning saadikute ja erakonnaliikmete vahelise tugeva sideme tekitamine.

Saadiku töö riigikogus on teadupärast väga mitmekesine. Lõpphääletustel osalemine on ajalisel väga väike osa tööst. Eelnõu ei sea eesmärgiks mitte saadiku töö igakülgselt kontrollimist ja suunamist, vaid ainult lõpphääletuste, kui olulise märgilise tähtsusega tegevuse, selget seostamist erakonna liikmete ja poliitikaga.

Loomulikult ei jõua rõhuv enamuse erakonnaliikmeid pidevalt jälgida, millised eelnõud üldse riigikogu päevakorras on, veel vähem jõuab enamuse erakonnaliikmed ise neid eelnõusid pakutud viisil hääletada. Sestap on mehhanismi oluline praktiline komponent volitamise. Samas jääb igapäev ikkagi võimalus ka ise ja otse hääletada.

Kuidas mõjutab taoline mehhanism meie riigikogu saadikuid? Ühest küljest on neil lihtsam tööd teha ning teisest küljest tekib meie saadikutele huvi hoida erakonnaliikmeid toimuvaga kursis ja arutada erakonnaliikmete välja pakutud ideid, parandusi jms.

Kuidas mõjutab otsuseprojekt erakonda? Pakutud mehhanism annab igale erakonnaliikmele reaalse võimaluse mõjutada riigikogu tööd, st reaalselt osaleda poliitikas. Kindlasti võimaldab see suuredendada meie liikmeskonda ja süvendada erakonna positiivset kuvandit.

Tanel Tammet

Rohelise erakonna Euroopa Liidu poliitika

Ruth Tammeorg, erakonna liige

Euroopa Liidu liikmesriigina osaleb Eesti otsuste tegemises, mis mõjutavad elu kõikjal Euroopas ja mujalgi maailmas, sealhulgas ka meil Eestis.

Paljudes valdkondades saame oma tulevikku kõige paremini kujundada just koostöös teiste liikmesriikidega Euroopa Liidu tasandil.

Riigikantselei koostas eelnõu "Eesti Euroopa Liidu poliitika aastateks 2007–2011", milles määratles Eesti pikaajalised huvid Euroopa Liidu eri valdkondades. Eelnõu esialgne versioon sai 28. juunil valitsuskabineti nõupidamisel heakskiidu debati alusdokumendina.

Erakonna Eestimaa Rohelised seisukohad riikliku kava "Eesti Euroopa Liidu poliitika 2007–2011" suhtes kujunesid sõnavõtte tulemusena erakonna foorumis aadressil <http://foorum.erakond.ee/index.php?topic=1780.0>.

Erakonnaliikmete kommentaare kavale:

"Eesti võtab kavaga endale suhteliselt vähe kohustusi. Võiksime olla ambitsioonikamad ning seada endale rohkem konkreetseid eesmärke, mille poole püüelda lähtuvalt meie siseriiklikest huvidest, mis kõigeülesemalt on kirja pandud Eesti riiklikus säästva arengu strateegias "Säästev Eesti 21".

"Jääb mulje, et dokument käsitleb vaid ametisoleva valitsuse jaoks prioriteetseid teemasid, kus näiteks ettevõtluskeskkonna või IKT teemalised seisukohad on põhjalikult lahti kirjutatud, samas kui

paljudes valdkondades on kirjas vaid paar lauset või puuduvad seisukohad üldse. Eestil tuleb liikmesriigina pidevalt võtta seisukohti tunduvalt laiemas teema-deringis ja seega peaks dokumendis kirjeldatama Eesti põhiseisukohti ja -huviseid ka seni alaesindatud valdkondades."

"Euroopa Liidu reformi ja institutsionaalseid küsimusi puudutavat avapeatükki tuleks laiendada, vastates muuhulgas (aga mitte ainult) küsimustele põhiõiguste harta, Euratomile leppe saatuse ning kodanikualgatuse (1 miljon allkirja) küsimustele."

"Kliimamuutuste paragrahvis tuleks viidata Ülemkogus saavutatud kokkulepetele ja kinnitada Eesti soovi neid järgida – eesmärgiga hoida kliima soojenemist 2 °C piires tööstusrevolutsiooni algusajaga võrreldes, vähendada kasvuhuonegaaside emis-

sioone vähemalt 20% võrra aastaks 2020 jne."

"Soovitame Euroopa energeetika-alase välisuhtluse paragrahvi lisada solidaarsusmehhanismi tarnekatkestuste puhuks."

Tänu erakonna riigikogu fraktsioonile ja isiklikult hr Valdur Lahtveele on erakonnaliikmete seisukohad esitatud valitsusele. Peale roheliste esitasid arvamusi ja täiendusi riigikogu komisjonid, sotsiaaldemokraatide fraktsioon, IRLi fraktsioon, keskkonnakomisjoni esimees, keskkonnakomisjoni liige ja väliskomisjoni liige. Kõigi riigikogu tehtud ettepanekutega saab tutvuda aadressil: http://www.osale.ee/files/consult/1_Riigikogu%20ettepanekute%20tabel.doc

Teised arvamused eelnõu kohta on aadressil: <http://www.osale.ee/index.php?page=consults&id=1>

kokkuvõtte tegi Ruth Tammeorg

Eestimaa Rohelised toetavad alkoholireklaami keeldu

Erakond Eestimaa Rohelised liitus ühenduse Alkoholivaba Eesti manifestiga "Toetame alkoholireklaami keelustamist!".

EERi esimene eestkõneleja Marek Strandberg kirjutas manifestiga liitumise kaaskirjas nii:

"Aruka alkoholipoliitika esimeseks sammuks peab saama alkoholireklaami täielik keeld. See ei ole mingil moel majandustegevuse ahistamine.

Vaatamata piiritusjookide iidsele ajaloole ei ole nende tähendus ühiskonnas tavalise kaubaga võrreldav. Viina tõttu on ühiskondi langenud ja kultuure kadunud. See on väheste õnn, et suudetakse vaatamata viinale kultuuriliselt püsima jääda. Ses küsimuses ei saa toetuda juhusele ja loota õnnele. Tuleb tegutseda.

Alkoholireklaami keeld tulemuse- na väheneb arusaadavalt joovastavate jookide kirevus polettidel. Ja see on hea. Nagu on hea ka see, et meediavaatajate igapäevapiltide hulka ei kuulu naeratavate ja rõõmsate

inimeste näod ning alkoholsete jookide kaubamärgid samaaegselt.

Loomulikult vähendab see samm nii viinatööstuse kui ka reklaamitööstuse käibeid. See on aga võimalus, et vabanev raha leiaks endale arukamaid väljundeid, innovatsiooni näiteks, mille eelduseks on kaine mõistus.

Reklaamikeeld pole loomulikult kogu aruka alkoholipoliitika sisu, kuid kujutab endast selle ohutum osa, mida on möödapääsmatu rakendada võimalikult kohe. Reklaam ei sisalda mingit uut ega uudisväärtusega informatsiooni alkoholsete jookide kohta. See teadmine on kultuuris olemas ning alkoholireklaami peamine rõhuasetus suunab joovastavate jookide hulka kahjuks aina nooremaid inimesi. Ja see ei ole kodu küsimus, vaid kogu elukeskkonna küsimus.

Alkoholi kättesaadavusaja järsk piiramine ilma korraliku narkopoliitika risk. Kadunud viina asemele asub kahjuks liialt sageli narkokaupmees. Kadunud alkoholireklaami

asemele narkoreklaami aga sama tõenäosusega ju ei teki. Joovastavad joogid ei ole tavapärase kaup ja seetõttu ei ole kohane neile rakendada tavapärast reklaamitähelpanu ega võimalusi. Ja sellest arusaamisest tuleb alustada.

Alkohol tuleb meie kultuuris märkida tagasihoidlikumaks ja selle esimeseks sammuks on alkoholi reklaamimise keelustamine."

Erakond Eestimaa Rohelised on esimene Eesti parlamendierakond, kes alkoholireklaami vastase manifestiga ühines. Juba varem, 24. augustil ühines manifestiga EERi noortekogu Noored Rohelised.

Manifestiga liitus ka erakonnaliikme Tõnu Trubetsky ansambel The Flowers of Romance.

Alkoholireklaami keelustamist nõudvale manifestile on alla kirjutanud ka Lastekaitse Liit, noorteorganisatsioon Juvente, Eesti Sinise Risti Liit, Eesti Õpilasesinduste Liit ja paljud teised organisatsioonid.

Ruth Tammeorg

Noorteadlaste taastuenergia teadustööde konverents

Eesti Noorte Teadlaste Akadeemia ja Eesti Maaülikooli Taastuenergia keskus kutsuvad Teid osalema Noorteadlaste taastuenergia alasel konverentsil, kus kantakse ette parimad noorteadlaste taastuenergia-alaste teadustööde konkursile laekunud tööd.

Konverents

toimub 1. novembril kell 10 Tartus, Eesti Maaülikooli peahoone aulas (Kreutzwaldi 1A).

Taastuenergia teadustööde konkursi ja konverentsi eesmärk on kaasata noori teadlasi taastuenergia uuringutesse ja väärtustada teaduslikku uurimistööd.

Konkursi ja konverentsi korraldamist toetab SEB Eesti Ühispank.

Lisainfo: <http://www.emu.ee/tek>
Elis Vollmer, EMÜ Taastuenergia keskus
elis.vollmer@emu.ee Tel 731 3268; 56 641 404

Kortsleht vabandab

Kortslehe paberversiooni postitus lükkus oktoobris edasi Eesti Posti algatusel. Vabandame tellijate ees.

Häiretest Kortslehe levis palume teatada telefoninumbri **51 70 264 Juta Tasale** või aadressil kortsleht@gmail.com. Eeldatavasti peaks oktoobrikuu Kortsleht jõudma postkastidesse 1. kuni 3. novembril.

Toimetus

22.–24. novembril 2007

saab Tartus teoks

ökomess Elukvaliteet 2007, mille teemad on roheline majandus ja roheline elulaad.

Messil demonstreeritakse keskkonnasõbralikke tooteid ja teenuseid ehitustehnoloogiatest mahetoidu ja jäätmekäitlusvõimalusteni. Toimuvad seminarid, õpikojad, toodete ja tehnoloogiate eksponeerimine ning müük. Muu hulgas leiab aset ka mahetoidu laat.

Täpsem info: tel 742 1662, Aare Loodus, aare@tartunaitused.ee
<http://www.tartunaitused.ee/okomess/>

Tule Kitsale tänavale Tartus!

EERI Lõuna-Eesti Ühenduse regulaarsed kokkusaamised toimuvad **iga kuu esimesel esmaspäeval kell 18–20 Tartu kontor, Kitsas 3, III korrus**. Päevakorras: ülevaated valitud kogude tegevusest, muud jooksvad küsimused. Väljaspool seda aega toimuvatest kokkusaamistest teavitatakse **Lõuna listi kaudu**.

Loodud on Tartu osakonna list: tartu@erakond.ee.
Listi administraator on Indrek Rebane.

Tule Lauteri tänavale Tallinnas!

Järgmine Tallinna roheliste kokkusaamine toimub **8. novembril** kell 18–20 Heliloojate Liidu maja keldris aadressil **Tallinn, Lauteri 7C, kohvikus Seitse C**. Ootame kõiki, kes tahavad aidata korraldada Tallinna piirkonna koosolekut. Kohtumiseni!

Ülejärgmine üritus on **22. novembril**.
Täpsem info: Tiiu Arro, 56 678 740.

Viimsi valla roheliste koosolek toimub 10. novembril

Päevakavas on tutvumine, tulevikuplaanide koostamine ning valmistumine kohalike omavalitsuste valimisteks.

Külla oodatakse ka Marek Strandbergi.
Info: **Raivo Kaare**, 50 34 247

Kuidas Kortslehte tellida? Kuidas Kortslehte mitte tellida?

Et kõik huvilised Kortslehe olemasolust teada saaks, püüame edastada lehe võimaluste piires kõigile era-konnaliikmetele. Kelle e-posti aadressi teame, neile saadame Kortslehe sedakaudu. Kellel ei tea, neile läkitame lehe koju. Kui sa Kortslehte rohkem saada ei taha, anna palun sellest toimetusele teada aadressil kortsleht@gmail.com, et me teaks su soovi arvesse võtta. Kirjuta ka siis, kui tahad tellida paberlehte.

Praeguse seisuga on lehetegemise kulud **13 krooni numbri kohta**. Seega saavad soovijad tellida Kortslehe järgmised kaks numbrit aasta lõpuni **26 krooni eest**.

Siiani pole Kortslehel muud sissetulekut kui lugejate ja tegijate annetused. Seepärast oleks armas, kui leiaksite võimaluse toetada Kortslehe trükkimist ja levi. Täname ette!

MTÜ Kortsleht konto number SEB Eesti Ühispankas: **10220074667016**
Avaldame aruande annetustest ja kulutustest kord kuus Kortslehe veebilehel.

Kortslehe veebileht elab aadressil <http://kortsleht.googlepages.com>
Kortslehe postiaadress on **Möldre tee 5–2, 10915 Tallinn**